

**ESPURNES
BARROQUES**

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

Miralls en Bach

MARC ALOMAR,
PEP i SIRA AYMERICH

Diumenge 21 de maig del 2023, 11.30h.

Església de Sant Pere de Matamargó

PINÓS (SOLSONÈS)

Valora'ns!

LA TEVA OPINIÓ ENS AJUDA A MILLORAR

Escaneja aquest codi QR
i valora els concerts
d'Espurnes Barroques!

Consulta la resta de programació
d'Espurnes Barroques a:

ESPURNESBARROQUES.CAT

Octavi Rumbau (1980)

Obertura I

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Preludi i Sarabande de la *Suite n. 1 en Sol Major BWV 1007*

Octavi Rumbau

Obertura II

Johann Sebastian Bach

Preludi i Sarabande de la *Suite n. 2 en Re menor BWV 1008*

Octavi Rumbau

Obertura III

Johann Sebastian Bach

Preludi i Sarabande de la *Suite n. 3 en Do Major BWV 1009*

Octavi Rumbau

Obertura IV

Johann Sebastian Bach

Preludi i Sarabande de la *Suite n. 4 en Mi bemoll Major BWV 1010*

Octavi Rumbau

Obertura V

Johann Sebastian Bach

Suite n. 5 en do menor BWV 1011

Prélude - Allemande - Courante - Sarabande - Gavotte I i II - Gigue

* Les Obertures d'Octavi Rumbau són un encàrrec fet per la violoncel·lista Erica Wise, a qui el festival reconeix el seu compromís i agraeix la seva generositat.

Durada total: 2 hores

Notes al programa

La música de Johann Sebastian Bach és un acte íntim de professió. Tan íntim que només es pot concebre des de l'hàbit, des de la pràctica quotidiana d'una litúrgia que s'articula a través de l'ofici manual, sincer. Per això podem dir que totes les veus que embasten el seu tapís són una iridescència de l'acte més essencial de relligar.

Bach va assumir els preceptes del protestantisme luterà aplicant-los no només en la seva producció religiosa sinó impregnant tota l'ètica amb què complia amb la seva *professió* de compositor.

I no és trivial que destaquem el terme «professió»: el seu equivalent alemany (*Beruf*) està carregat —encara més que el català— d'una ressonància religiosa, d'una missió assignada per Déu en correspondència amb el sentit del compliment del deure dins de les professions mundanes com a fi més elevat que pot adquirir l'activitat moral autònoma. Fruit de la Reforma, doncs, és la concepció de l'ascetisme mundà, que encarna en Bach una dimensió paradigmàtica. La cura amb què compleix amb el seu deure de compositor servil a cada una de les seves obres per a violoncel sol només es pot entendre com a l'ascetisme de l'artesà compromès a fer, cada dia qualsevol, un món amb les seves mans. Aquesta abnegació és, també, un deure pel músic que s'imposi, amb despullament, humilitat i coratge, fer-les sonar, tornar-les a la vida.

Bach va concebre les *Suites* en un període d'eufòria creativa, propiciada per la protecció del jove príncep Leopold von Anhalt-Höthen. Al llarg dels cinc anys que va passar a Köthen, entre 1717 i 1723, l'autor va compondre la totalitat del seu catàleg per a violí i violoncel sols, així com el *Clavecí ben temperat* i els *Concerts de Brandenburg*. La prolífica producció instrumental d'aquest període s'explica pel fet que, d'una banda, Bach estava exempt de l'obligació de compondre repertori per a la litúrgia i que, per l'altra, la cort de Köthen era tota una excepció cultural, atès que destinava una protecció i uns recursos inusitats a la seva capella instrumental.

El conjunt de *Suites* és la pedra fundacional del repertori per a violoncel, un instrument que en el moment de la seva composició tot just començava a ocupar un lloc com a substitut de la família de les violes da gamba. Cada *suite* segueix el patró habitual de l'època: una successió de danses en la mateixa tonalitat precedides sempre d'un preludi. La finalitat d'aquesta sèrie de moviments era purament instrumental, és a dir, deslligada del fet de servir com a suport a la dansa.

El programa d'avui presenta cada un dels preludis de les cinc primeres *Suites* i l'audició completa de la cinquena. Els preludis, amb forma lliure, pròxima a la improvisació, tenen una funció d'emmarcament o obertura: disposen l'àmbit del

joc amb què la *suite* que el segueix s'esdevindrà, i en preparen l'escolta. De fet, amb el pas del temps aquesta forma lliure va emancipar-se i va esdevenir paradigmàtica de la música instrumental del segle XIX, per la seva qualitat aforística, de fragment autònom, al marge de patrons formals prefixats i que admet i insinua un món més enllà dels seus límits.

El compositor Octavi Rumbau planteja, amb *Obertures*, un cicle que prologa cada un dels preludis de Bach. En paraules de l'autor: «no es tracta d'una mirada frontal que vulgui construir un nou discurs a partir de la variació, la desconstrucció o el mosaic de cites i referències de Bach, sinó d'una mirada obliqua i més profunda (no en el sentit existencial del terme) envers el material de cadascuna de les *suites*». Rumbau parteix de la dimensió abstracta, atemporal del material compositiu de les suites i la treballa en una dimensió tímbrica inexistent en l'època del Barroc: la dels harmònics naturals. Aquesta particular característica sonora dels instruments de corda consisteix en l'ús dels nodes en què la corda es pot dividir en nombres enters i produir múltiples de la freqüència fonamental. Això genera una freqüència aguda, subtil, de timbre cristal·lí. Aquest fenomen acústic propicia un material eteri, distant, boirós, on els sons es trenquen per la seva fragilitat. Com si es tractés d'una anamorfosi, la juxtaposició de dues perspectives sobre el material sonor dilueix els contrastos, les distàncies i els apriorismes, i clivella l'escolta del text de Bach sense gairebé deixar traces de la petja.

Pep Aymerich encara l'emmirallament de perspectives i l'explosió de formes tant de la música de Bach com del retaule central de Josep Pujol de Sant Pere de Matamargó (1792), la Catedral dels Pagesos, amb la interpolació d'un nou retaule, desplaçat, que mostra el seu fustam de pi llaurat regenerat, oxigenat. Des de la seva professió d'orfebre de la fusta, reconstitueix els fonaments de l'estructura del segle XVIII i els confronta amb l'ara i aquí. Bosc transmutat en bastida per a la llum fugissera, i transitable per un pi oscat, l'*oració* esdevé ara, en anamorfosi fònica i sonora, tant proclama de la professió com acte d'espargiment i cobriment d'or.

La dansa incorporada, de cos present, juntament amb el sagrari habitat per un rusc —referència, potser, a la qualitat de la cera que Aristòtil equipara a la memòria, dúctil a les incisions i fràgil als embats— clou una trinitat que agermana tots els temps possibles: el del fulgor, per a la música i els seus clivells, el de romandre, per als retaules amagats (sempre latents), i el del trànsit, per a l'escolta, la vida, la mirada amatent.

Fitxa artística - Biografies

MARC ALOMAR

Inca (Mallorca), 1991. Titulat en violoncel barroc per l'Haute École de Musique de Ginebra, on va obtenir el títol de màster a la classe de Bruno Cocset. En els darrers anys ha continuat la seva formació al CRR de París, amb David Simpson i Elena Andreyev. Ha enregistrat la integral de les simfonies de Beethoven amb Le concert des Nations (Jordi Savall), així com els motets de Lully a Versailles amb Les Épopées (Stéphane Fuget). És membre de l'ensemble Les Argonautes (Ginebra), amb el qual va enregistrar l'òpera *Dido i Eneas* de Purcell per al segell Aparthé.

PEP AYMERICH

Sarrià de Ter, 1962. S'inicia en el món de l'art durant els anys 80 a l'Estudi d'Art Fita de Girona i continua treballant de manera autodidacta experimentant amb diferents disciplines artístiques com la performance, el videoart, l'escultura, l'escultura pública, la instal·lació i últimament també amb l'escenografia. De la contínua recerca en el coneixement espiritual de l'ésser humà en resulta una empremta de caràcter introspectiu que és comuna al llarg de la seva obra i trajectòria. El coneixement profund que té de materials com la fusta, la cera i la pedra li donen autoritat per poder posar-los al servei de la creació de l'obra. En totes les seves creacions s'albira una profunda necessitat de transcendència, un qüestionament constant sobre el conflicte de l'home davant la fragilitat de la seva existència.

Des del 1986 ha fet diverses accions i performances a Girona, Barcelona, Madrid, França i Londres. També ha realitzat diverses exposicions individuals i col·lectives i, en aquests darrers anys, està treballant en el projecte "El jo i l'altre". També ha realitzat escenografies per a diferents companyies teatrals i de dansa (Mal Pelo). Actualment està desenvolupant "Cadira", un projecte on fusiona art i ofici i també "El lloc? De ser nosaltres", una acció escènica a partir de la rèplica exacta en fusta del seu cos i del de la seva filla Sira en forma de marionetes articulades.

SIRA AYMERICH

Celrà, 2000. S'inicia en el món de la Dansa a l'edat dels 12 anys a l'Escola Municipal de Dansa de Celrà (EMDC) i formara part de la Jove Companyia del 2015 al 2019.

Actualment estudia a La Manufacture - Haute School Performing Arts Scène a Lausanne, Suïssa.

La seva recerca, seguint la línia del seu pare, explora les formes d'entendre el mateix ésser i les seves inquietuds més humanes i universals. Ho fa des de la introspecció i l'amalgama de diferents tècniques artístiques.

Des del 2015 ha creat diferents peces de curta durada com "29falls and one jump", "Could you see?", "L'autre", etc. També ha participat en diferents festivals i esdeveniments com Nit de Poetes 2017 a Girona, Nunoff 2017, ARTransforma, Festival Deltebre, Festival ImpulsTanz, Festival Figueres es MOU, Eix Festival de Cardedeu, etc. Des del 2020, forma part del col·lectiu La Verema, amb el qual organitza l'esdeveniment de L'Arreplegada.

Tast gastronòmic

Celler Grau i Grau

Celler Collbaix - El Molí

Celler Entrebosc

Miel Anthophila

Forn Jorba

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

Amb l'ajut de:

Jordi Vilar Materials Bioconstructius · Oliva Torras Grup · Farmàcia Planas · Alapont · La Mare Cultural · Ganiquets Pallarès · AGEC · Tèxtil Oliu
Vidres Solsona · Òptica Jané · La Farga del Solsonès · Òmnium Segarra · Knauf · Fustes Jané · Porc de Palou · Dasler · Oli Migjorn · Koobin
Constructora del Cardoner · Forumgestió Assessors · Càmping La Ribera · Estany 2011 · Tallers Ballús · Constructora de Solsona · Fruits Taribó
Farmàcia Òptica Casas · Espar Sala · Tegecom · El Monegal · Casa Rural Sant Petrus de Madrona · Càmping Solsonès · Allotjaments L'Era d'en Bella
Hotel Bremon · CDR Museu de la Pauma · Fusteria Joan Rafart · Tallers ARTA · Farmàcia M. Teresa Comas · Hotel Sant Roc · La Garriga de
Castelladral · Urbi Apartments · El Firabar · La Bauma · El Centru · Balneari de Vallfogona · Hostal Jaumet · Celsona · EssènciesCat · Comissió
Cultural de Canalda · Assoc. d'Amics de Vergós Guerreat · Associació Riubrogent · Associació Vall del Corb · Acústic Barna · DSF Ferreria
Explotacions forestals Pujol

Productors:

Cerveses La Pirata · Cafès Gener · Pastisseria Camps · Casa Cavallera · Restaurant Mare de la Font · Parc de les Olors de Claret
Celler Grau i Grau · Casa Magi · Sastret's · dPagès · Aubagueta · Celler Abadal · Oli Migjorn · Restaurant Cal Carter · La Fornera
de Biosca · Celler Comalats · Mel Meleix · Mel Anthophila · Restaurant de Castelladral · Formatges Muntanyola · Gerio
Vins Roc Falcon · Celler Collbaix · El Molí · Hostal del Rector · Celler Estol Verd · Somsomnis · Forn Jorba · Vins Piteus · Casal de Castellallat
Entrebosc · Porc de Palou · Els Tractets · Restaurant El Miracle · El Rosal · Un Pam de Terra · Casal de Cervera · Casa Dalmases · Selecte Wine Store
Forn Isabel · Formatgeria Valette · Biolord · Flequers de Cardona · Restaurant El Monegal · Ambrosetti · Celler Castell d'Encús · Eixarcolant

Mitjans col·laboradors:

